

Cooperació Crítica demolidora a les ONG a l'Àfrica

Qui vigila el cooperant?

ALERTA · L'antropòleg Gustau Nerín denuncia en un llibre que, en 50 anys, la cooperació no ha servit perquè l'Àfrica sigui més autosuficient **RETRETS** · 'Blanc bo busca negre pobre' considera que les ONG no han cobert necessitats reals

Sònia Pau
BARCELONA

És un d'aquells llibres que sembla que ho digui tot amb el títol: *Blanc bo busca negre pobre* (La Campana), però a dins es troba més teca: "El continent africà és un cementiri [...] d'hospitals que mai no han arribat a ser inaugurats, de latrines mai no utilitzades, de granges de pollastres que han durat tant com les subvencions, d'ordinadors vells aturats per falta d'electricitat...". I continua: "Mai tanta gent, amb tan bones intencions, havia dedicat tantes energies a una causa tan inútil". Ras i curt.

Gustau Nerín (Barcelona, 1968) és antropòleg, i ha fet de Guinea Equatorial casa seva. Després d'*Un guàrdia civil a la selva* i de *L'antropòleg a l'olla*, ara tira amb bala contra els pro-

jectes de cooperació als països empobrits.

Quan se li demana si no hi ha cap projecte que se salvi de la crema, respon que no. En el terreny de la salut, per exemple, explica que als anys seixanta es va intentar crear una xarxa d'ambulàncies perquè els malalts dels pobles es trasllessin a la ciutat, i va fracassar; que als anys vuitanta es va optar per un agent de salut a cada poble, i també va fracassar... "Tot plegat és una gran enganyifa", conclou, sense amagar que li va crear una mica de polèmica. "Un dels grans problemes –continua– és el plantejament, perquè ens mirem els africans des de la superioritat; s'hi va a donar lliçons i no a cobrir necessitats reals". De fet, assegura que en el cas de Gabon s'empesquen projectes de "dinamització comunitària" o de "suport a la societat civil", i es fan cursos i semi-

Gustau Nerín fa anys que està instal·lat a Guinea i ha viatjat a Barcelona per presentar el seu nou llibre ■ QUIM PUIG

naris per convèncer els africans que necessiten l'ajuda d'occident.

I els cooperants? Reconeix que la majoria de cooperants actuen de bona fe –llevat dels "vividors" que se'n lucren, perquè han fet de la cooperació un negoci, i que Nerín vincula a hotels de luxe de Dakar, Libreville o Luanda, i a prostitutes–, però veu "preocupant" que "qui va a pintar una escola es pensi que salva algú". La prova del cotó seria avaluar els projectes 40 anys després i veure si han tingut un impacte real. "L'Àfrica no guanya autosuficiència; per tant, ningú no assoleix els objectius". Els activistes decidits a actuar per millorar el dia a dia dels països africans no cal que es quedin de braços plegats. Nerín recorda la campanya contra el deute o la contrària a les patents dels medicaments contra la sida: "Donar-hi suport és molt més eficaç que fer latrines". ■